

deat, vt Cicero definit, contigit n. & Grammaticum bene dicere, & Poëtam melius: & Physicum, & Theologum, & vnumquemque in arte sua: & non per Rheticam, sed per Logicam. Potius ergo Rheticæ est ars instrumentalis ad suadendum bonum, & dissuadendum malum nobis, dicendo: In mente enim per scientias Logicæ suademur; sed voce per Rheticam.

Non ergo materia Rethorice est omnis quæstio, vt Cicero vult: neque enim in Metaph. intrat. Sed est suaſio, & disſuaſio boni, & mali; quam ornatè & artificiosè dicendo consequimur. Nec tamen non sit organum suadendi propter ea quod ſep̄e non suadet, quoniam & Medicina nec ſemper sanat, vel quia Ager respuit pharmaca, vel quia Medicus non ex arte prorsus medicatur; aut pharmaca ſunt inualida.

Cum autem quis non quod bonum eſt suadet, ſed malum fucatum veri coloribus, Rhetor non eſt, neque ex arte orat. nulla enim ars, ait Chrysost. niſi ad bonum Reip. iſtituta eſt: Ergo ex vitio suadet malum, & mentitur ex mendacio, non ex Rheticæ; ſicuti Medicus ex malignitate, vel ignorantia perimit ægrum, non ex arte. Signum autem quod recte à nobis Rheticæ accipiatur, illud ſit, quod orator diſponit animos auditorum, commouētque affectus primò; Quod non fieret ſi ob verum certaret. Af‌fectio enim non in verum, ſed in bonum fertur. Poëtica quoque mouet affectus: ſed, vii demonstrabimus, eſt Rheticæ figurata, & miniftra exēplorum ad suadendum iocundè bonum, quod in iocundum vulgaribus, & deliciatis eſſe ſolet.

Omnis profectò ſermo ad suadendum compositus, ad Rheticam pectat. Nam & Pater Filiis, & Pastor Pastori-bus, & Rusticus suadat Rusticis per impolitam, & natu-ralēm Rheticam, id quod per politam & artificialem orator. Quemadmodum & naturali Logica diſcurrunt Rustici, & alter alterum docet, quod verum eſſe norunt, per argumenta nullis exculta artibus.

Nec quis putet absque Rheticæ Apoſtolos ſuadisse